

NORSK RASEFJÆRFEFORBUND

Sluttrapport for genressurstiltak: Informasjonskampanje og nettverksbygging for bevaring av Jærhøns, Smålemsgås og Hvit norsk gås

Norsk Rasefjærfeforbund har gjennomført prosjektet som beskrevet i søknaden, med en utsatt tidsfrist. Resultatene av prosjektet vil være med oss i mange år framover og spre kunnskap om de norske fjærferasene.

Sammendrag

Prosjektet har vært todelt med en omfattende informasjonskampanje og et arbeid med nettverksbygging. NRFF har fått laget en ny brosjyre som informerer om de norske fjærferasene, hvordan man kan starte opp med fjærfe og hva som de krever av stell. Vi har laget nytt materiale til stands med nye roll-ups til forbundet og alle lokalklubbene. I forbindelse med Landsutstillingen 2019 i Tønsberg arrangerte vi også et kurs for oppdrettere om de norske fjærferasene. Under Landsutstillingen ble alle de norske rasene vist og premiært med avlspremier til de beste fuglene. Det har i forbindelse med dette blitt utarbeidet en orientering med tema fjærfehelse knyttet til utstillinger og et egenerklæringsskjema for utstillerne i samarbeid med Mattilsynet.

For registrering av de norske fjærferasene er det utviklet egne skjemaer som brukes framover for rapportering til Norsk genressurscenter om populasjonene. Vi har også utviklet egne skjemaer som kan brukes av oppdretterne for å få bedre oversikt over avlsstammene sine for å begrense innavlsutviklingen i hver besetning.

Det er igjen revitalisert nettverkene vi har for jærhøns og gåserasene våre; Spesialklubben for Norske Jærhøns og Norsk Svømmefuglklubb. Her inviterer vi oppdrettere og nye eiere av rasene til å ta del i arbeidet og for å bidra til å øke populasjonene på sikt.

Informasjonskampanje

Det er i denne delen av prosjektet gjort et stort stykke arbeid. Det er laget en ny brosjyre som veileder nye fjærfeeiere i hvordan de kan bli en del av nettverket i Norsk Rasefjærfeforbund for å kunne lære av erfarne oppdrettere, samtidig som det gis en innføring i hvordan de kan starte opp og stille ulike fjærfearter slik at de begynner med god dyrevelferd. Det er en inngående beskrivelse av de norske fjærferasene, norske jærhøns, smålemsgås og hvit norsk gås. Det er også gitt en god historisk oversikt om opprinnelse og utvikling hos rasene. Brosjyren er trykket opp i 5000 eksemplarer, og ble presentert under landsutstillingen 2019.

Den nye roll-upsen som skal være til bruk ved alle stands for Norsk Rasefjærfeforbund er laget for å fange oppmerksomheten på de norske fjærferasene visuelt, med kort informasjon om dagens status for rasene. Denne er trykket opp og distribuert til alle lokalklubbene. Denne ble presentert under oppdretterkurset november 2019.

Norsk Rasefjærfeforbund er drevet med frivillig arbeid, gjennom året er arbeidet for å fremme de norske fjærferasene på nett og i sosiale medier på våre plattformer gjennomført med frivillige som har oppdatert og besvart spørsmål fra fjærfeeiere med

NORSK RASEFJERFEFORBUND

minst 2 timer per uke gjennom hele året. Dette er et alltid pågående arbeid, og det er mange spørsmål om hvor man kan skaffe rasene, hvilke utfordringer det er med bygging av egnede hus, hva de krever av fôring og stell mv. En annen stor del av dette er også veiledning for god fjærfehelse.

Under landsutstillingen 2019 ble det vist 50 jærhøns og 6 svømmefugler av de norske rasene, det ble utdelt avlspremier til de beste fuglene i hver rase. For å få tilskudd til dette ble det stilt krav fra Landbruksdirektoratet om at det skulle utvikles en skriftlig plan for smittevern. NRFF stiller spørsmålstegn til at Landbruksdirektoratet setter opp at denne planen skal kvalitetssikres av et privatselskap som Animalia er, og som representerer et industrielt dyrehold av fjærfe. Vi har valgt å kvalitetssikre vår plan med Mattilsynet som er del av det øverste offentlige arbeidet for god fjærfehelse. Vi har utarbeidet en plan vi kaller «Helseråd ved utstilling» som utarbeidet med to av Mattilsynets fremste veterinærer i arbeidet med å synliggjøre Mattilsynets arbeid for god fjærfehelse. Vår plan inneholder direkte krav og råd til utstillerne som skal delta på en fjærfeutstilling i NRFFs regi. I tillegg er det satt opp detaljerte råd og krav til arrangøren av utstillinger i NRFFs regi. Til slutt er det laget et egenerklærings skjema som utstilleren selv skal fylle ut for å kunne delta på våre utstillinger.

Nettverksbygging og nye verktøy

NRFF arrangerte et oppdretterkurs om de norske fjærferasene i forbindelse med Landsutstillingen i Tønsberg i 2019. Dette ble holdt på Hotellklubben med ca. 20 deltagere. Her ble det gjennomgått beskrivelser for rasene, en kort historikk og presentert en del av utfordringene med å ivareta rasenes spesielle egenskaper. Kurset inneholdt også konkrete råd om hvordan man kan begrense økning i innavlsutvikling, hvilke tiltak man må gjøre for en bærekraftig avl i små populasjoner og hvilke muligheter man har for å søke råd. Det ble også presentert det arbeidet som NRFF har fått tilskudd fra Landbruksdirektoratet for å registrere fjærfepopulasjonene av jærhøns, smålensgås og hvit norsk gås i de neste tre årene.

NRFF har utviklet enkle verktøy for kartlegging av de norske fjærferasene med hensyn til størrelse på besetningene, hvor de befinner seg, hvilken opprinnelse de ulike besetningene har, samt muligheten for å dokumentere hvilke avlsstrategier hver oppdretter har for å kunne begrense innavl og ha kontroll med kjente foreldre.

Det er også utviklet et enkelt verktøy for oppdretterne å kunne bruke i egen besetning slik at de for år til år har mer kontroll på avlsdyrene og mulighet til å kunne avle med kjente foreldre for hver generasjon. Det er viktig i dette arbeidet at flest mulig også er nøyaktige med å merke avlsdyrene slik at de kan ha kontroll.

Resultatene av dette arbeidet danner grunnlaget for å årlig rapportere om oversikten for de norske rasene til Norsk genressurscenter.

NRFF har revitalisert nettverkene vi har for jærhøns og gåserasene våre; Spesialklubben for Norske Jærhøns og Norsk Svømmefuglklubb. Her inviteres oppdrettere og nye eiere av rasene til å ta del i arbeidet og for å bidra til å øke populasjonene på sikt. NRFF har tatt tak i å følge opp det arbeidet disse spesialklubbene gjør det siste året, og det tas sikte på sterkere representasjon på landsutstillinger med egne stands for spesialklubbene, og at det kan tilbys med vurdering av avlsdyr med autoriserte dommere i spesialklubbene. Dette er viktig for å peile nye oppdrettere inn på sporet av å

NORSK RASEFJÆRFEFORBUND

ivareta rasene med rasenes typiske egenskaper, slik at vi både bevarer den genetiske ressursen disse fuglene representerer, og samtidig bevarer de kulturhistoriske egenskapene som var med å skape og utvikle rasene til det de en gang var kjent for.

Regnskap og budsjett

Her følger prosjektrengskapet med budsjett og tilskudd slik som det ble godkjent fra søknaden.

Budsjett og regnskap – Genressurstiltak			
Informasjonskampanje om de norske fjærferasene	Budsjett	Regnskap	Tilskudd
Tiltak			
Nyer brosjyrer	24000	28672,5	19200
Rollups for markedsføring	19000	19000	15200
Markedsføringsprosjekt på nett og sosialemedier	36400	36400	0
Stimulering til økt visning på utstillinger, avlspremier	5600	5868	3000
Nettverksbygging og nye verktøy			
Tiltak			
Kurs	5000	5525	3000
Registrering av avlsdyr og rapportering	12000	15225	6000
Nettverksbygging	4000	4200	0
SUM	106000	114890,5	46400

Det er en liten overskridelse av regnskapet i forhold til budsjettet på ca. 8 %. Det er utført et stort stykke arbeid med eget arbeid i NRFF. Dette er verdsatt til kr. 350,-/time slik som er vanlig for tilsvarende arbeid innen landbrukssektoren.

Oppsummering

NRFF er godt fornøyd med det resultatet vi har oppnådd med dette prosjektet med støtte fra Landbruksdirektoratet. Dette har vært et viktig arbeid, hvor vi kan arbeide videre med bevaring av våre svært viktige nasjonale fjærferaser i flere år framover med det materialet vi har fått tilrettelagt og produsert nå.